

JAAR BERICHT

2020

Pathologie Friesland

Alles voor de diagnose

VOORWOORD

2020 is een onvoorspelbaar jaar geweest door de uitbraak van Covid-19. Dit heeft zowel in ons privé- als professionele leven veel impact gehad. Begin 2020 kregen we te maken met een grote terugval in de productie, in de zomer en herfst was er juist sprake van grote drukte en in december kregen we weer te maken met een lockdown. Dit vraagt van de medewerkers veel flexibiliteit, rekening houden met elkaar en soms een stapje extra. Samen hebben we dit goed doorstaan met begrip voor ieders positie en solidariteit.

In 2020 is een belangrijke start gemaakt met het Strategisch Beleidsplan voor de periode 2021-2024, met de titel 'Samen voor de diagnose'. Een verwijzing naar zowel de interne als externe drijfveer van Pathologie Friesland. De organisatie is volledig ingericht om de hoge kwaliteit van de dienstverlening en pathologiezorg te behouden en continu te verbeteren waar nodig. Soms vragen we hiervoor de expertise van andere

organisaties, bijvoorbeeld met betrekking tot ict, logistiek en facilitair, maar ook voor de diagnostiek.

Met onze Friese wortels zijn we nauw verbonden aan de Friese ziekenhuizen en huisartsen. Op verschillende niveaus is Pathologie Friesland bezig om de relatie verder te versterken. In 2020 zijn grote stappen gemaakt op het gebied van digitale pathologie waardoor het mogelijk wordt om daadwerkelijk vorm te geven aan de verdergaande samenwerking met ziekenhuizen en andere pathologie labs.

Ook hebben we het afgelopen jaar gebruikt om ons maximaal voor te bereiden op de implementatie van een nieuw Laboratorium Management Systeem, dat in de loop van 2021 het oude LMS gaat vervangen.

Pathologie Friesland blijft ook in 2021 koersvast, samenwerkingsgericht en realistisch!

Han Morshuis, Raad van Bestuur

Klanttevredenheidsonderzoek medisch specialisten

Met enige regelmaat wordt de klanttevredenheid van onze aanvragers met betrekking tot Pathologie Friesland onderzocht. Dit gebeurt op verschillende manieren. Zo vinden er klantrelatiegesprekken met de ziekenhuizen plaats en worden (klanttevredenheids-) onderzoeken gehouden. In 2020 is er onder de medisch specialisten van de Friese ziekenhuizen een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. De resultaten van dit onderzoek

waren over het algemeen erg goed te noemen. De algemene tevredenheid van medisch specialisten over Pathologie Friesland kreeg een 8,3. Ook de tevredenheid omtrent samenwerking, deskundigheid, klantgerichtheid, inhoudelijke kwaliteit van de verslagen en de leesbaarheid van de verslagen scoorden een dikke 8. Hier zijn we heel trots op! Dit is voor ons een mooie bevestiging om op de ingeslagen weg voort te gaan.

Wetenschappelijke publicaties

Bij het onderwerp wetenschap wordt voornamelijk gedacht aan onderzoek binnen Universitaire Medische Centra's (UMC's). Universitaire ziekenhuizen hebben inderdaad wetenschap als een van de speerpunten. Daarnaast hebben Samenwerkende Topklinische Ziekenhuizen (STZ), waaronder het MCL, wetenschap als speerpunt.

Pathologie Friesland geeft op meerdere manieren invulling aan onderzoek. Enerzijds is Pathologie Friesland erg bereidwillig om materiaal voor externe onderzoekers beschikbaar te stellen. Deze aanvragen gaan via het Trialbureau dat wordt beheerd door de frontoffice.

Anderzijds is ook de vakgroep erg gemotiveerd. Binnen de vakgroep is Robby Kibelaar actief met de

onderzoekslijn Hemobase, een samenwerking met o.a. de afdeling hematologie. Momenteel zijn er twee promovendi werkzaam binnen deze onderzoekslijn. Daarnaast leidt de samenwerking binnen een promotietraject regelmatig tot een artikel nadat een aanstelling bij Pathologie Friesland is gestart. Het is mooi om te zien dat dergelijke samenwerkingen gecontinueerd kunnen worden. Een samenwerking tussen UMC's en grote perifere Pathologie-afdelingen, waarbij Jacqueline van der Meij co-auteur was, heeft recent geleid tot een mooie publicatie. In 2020 is gestart met het weergeven van onze publicaties op onze website. Hier kunnen we met recht trots op zijn.

JAARPLAN 2020

Het jaarplan 2020 heeft de titel 'Focus op ambitie'. Naast het willen zijn van een vooruitstrevende en ambitieuze organisatie, moet ook het tempo waarmee ontwikkelingen in gang worden gezet goed in de gaten worden gehouden.

De kwartiermaker van de coöperatie PNNN heeft een belangrijke basis gelegd voor het beleid van de komende jaren. Het bestuur is verder gegaan met de uitwerking waardoor er concrete stappen gezet kunnen worden voor verdere samenwerking in de coöperatie. Ook heeft 2020 in het teken gestaan van de voorbereiding op de implementatie

van het nieuwe LMS als vervanging van GLIMS. Dit omvangrijke, impactvolle project zal naar verwachting in de loop van 2021 daadwerkelijk geïmplementeerd worden.

Met Certe zijn toekomstgerichte afspraken gemaakt over de inrichting van een gedeeltelijke backoffice op het gebied van onder andere logistiek, financiële administratie en ICT. Door uitvoering te geven aan het jaarplan van 2020 is Pathologie Friesland in staat om aan te haken bij belangrijke ontwikkelingen binnen de pathologie in Nederland.

DIGITALE PATHOLOGIE

Na een lang voortraject is Pathologie Friesland dit jaar begonnen met de implementatie van digitale pathologie.

Digitale pathologie is een extra stap in het primaire proces waarbij alle coupeglasjes worden gescand, zodat deze door de klinisch patholoog digitaal beoordeeld kunnen worden (in plaats van met de microscoop) voor het stellen van een diagnose.

In 2020 is de ICT-infrastructuur bij Pathologie Friesland aangepast en heeft Philips 4 digitale scanners geplaatst in het histologielaab. Ook zijn de werkplekken van de pathologen digital-proof gemaakt. Pathologie Friesland is er klaar voor om de coupes digitaal te beoordelen.

Waarom al deze moeite om te digitaliseren? Digitale pathologie biedt grote voordelen.

De beelden worden in hoge kwaliteit digitaal gearhiveerd, kunnen op termijn digitaal geanalyseerd worden en zijn laagdrempelig beschikbaar; ook voor onderwijsdoeleinden en MDO's. Het belangrijkste voordeel is dat de coupes overal en op hetzelfde moment geraadpleegd kunnen worden. Pathologen kunnen hierdoor laagdrempelig overleggen met collega's, zowel binnen Pathologie Friesland als met andere organisaties. Digitale pathologie zal de samenwerking in de regio versterken. Zo zorgt digitale pathologie voor de borging van kwalitatief hoogwaardige pathologiediagnostiek in het Noorden voor nu en in de toekomst.

Subspecialisatie

Halverwege 2017 is de vakgroep overgegaan van een systeem van aandachtsgebieden naar volledige subspecialisatie. De subspecialist is verantwoordelijk voor de diagnostiek en de besprekingen van de eigen subspecialisme(n). Subspecialisatie zorgt ervoor dat de patholoog een verhoogde blootstelling heeft aan specifieke casuïstiek en beter op de hoogte is van ontwikkelingen binnen de eigen subspecialisaties. Daarbij is er een nauwere samenwerking, zowel binnen de organisatie, als met de rest van het behandelteam in de ziekenhuizen. Gezamenlijk geeft dit een stimulerende werksfeer en verhoogde expertise.

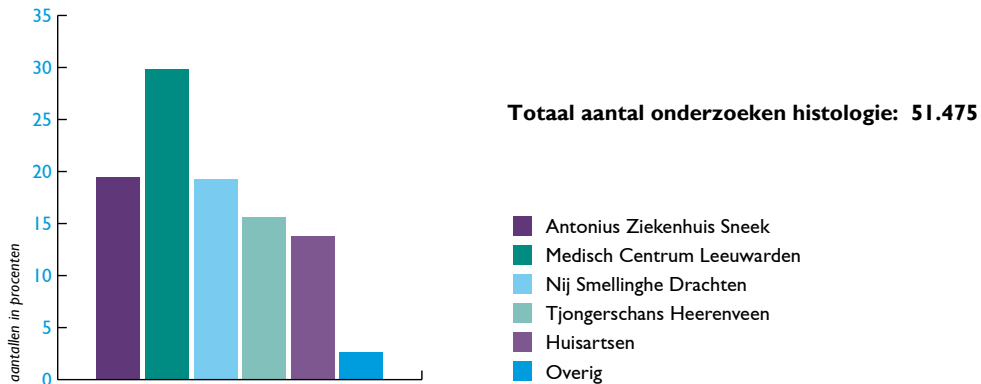
Het aantal subspecialisten per subspecialisme is onder andere afhankelijk van de diagnostiekload en MDO-belasting. Voor de kleinere subspecialismen zijn er slechts 1 tot 2 subspecialisten. Om de continuïteit te waarborgen wordt er binnen de pathologie

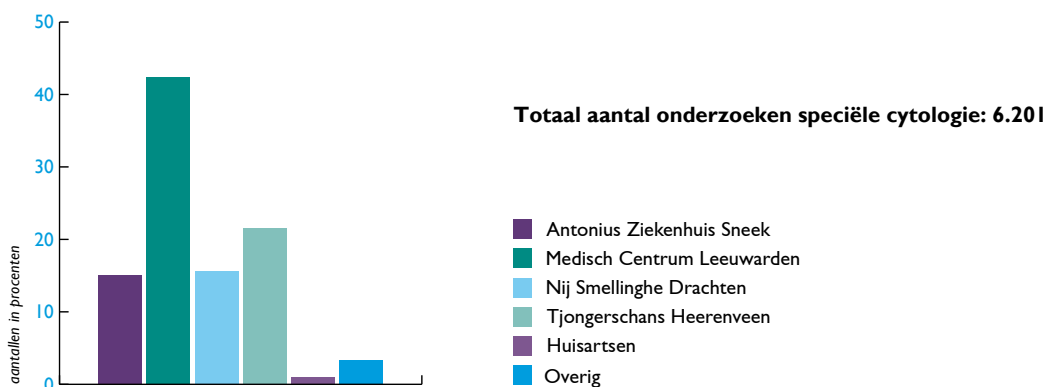
in noordelijk coöperatieverband intensief samengewerkt. Inmiddels worden alle histologische coupes digitaal gescand en wordt eraan gewerkt om deze digitale coupes laagdrempelig beschikbaar te maken voor de pathologen binnen de coöperatie. Het uiteindelijke doel is het ontwikkelen van regionale expertteams waarmee kwalitatief hoogwaardige diagnostiek geborgd is.

ONDERZOEK AANTALLEN

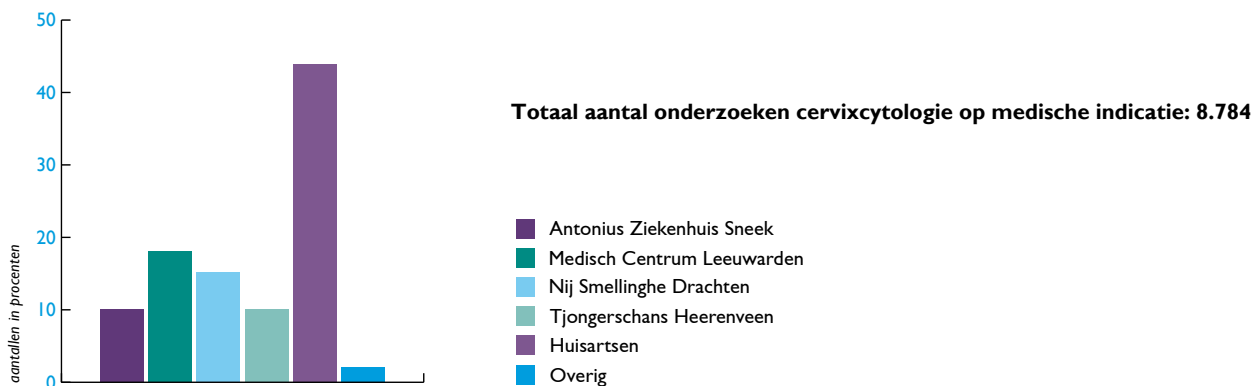
Overzicht van het aantal inzendingen voor histologisch onderzoek verdeeld over de ziekenhuizen, huisartsen en overige instellingen

Overzicht van het aantal inzendingen voor speciële cytologie verdeeld over de ziekenhuizen, huisartsen en overige instellingen

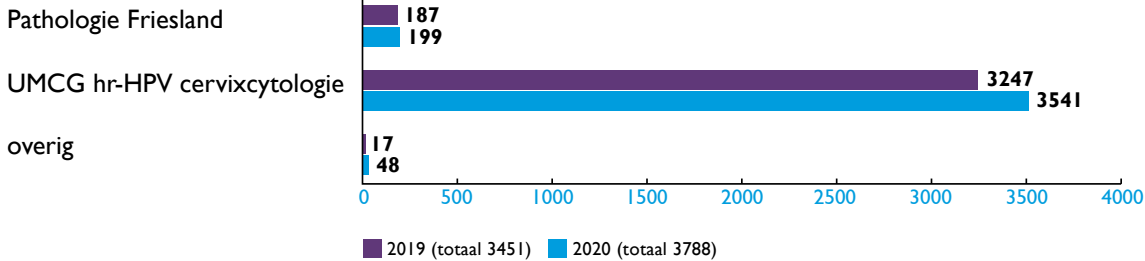
Overzicht van het aantal inzendingen voor cervixcytologie op medische indicatie verdeeld over de ziekenhuizen, huisartsen en overige instellingen

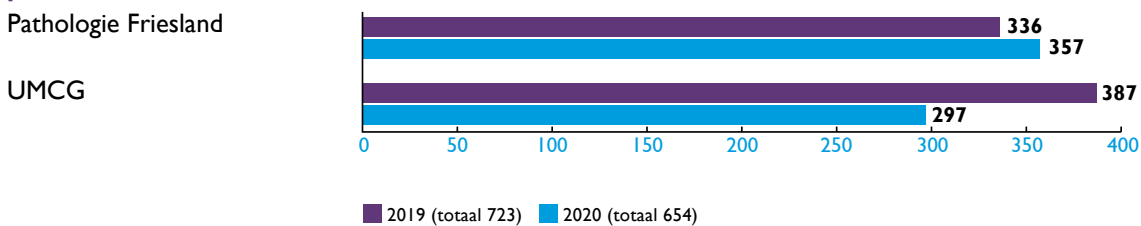
MOLECULAIRE DIAGNOSTISCHE BEPALINGEN IN 2019 - 2020

Overzicht van het aantal moleculaire diagnostische bepalingen per jaar uitgevoerd bij Pathologie Friesland en uitbesteed aan het UMCG.

t.b.v. de diagnose

predictief

Breder testen

Doordat er steeds meer doelgerichte therapieën beschikbaar komen, zal de vraag naar moleculaire en predictieve diagnostiek toenemen. Dit betekent dat steeds breder getest gaat worden op het tumorweefsel dat voorhanden is. Het aantal mutaties dat tegelijkertijd bekeken moet worden neemt hiermee toe. De gebruikte technieken worden hierop aangepast, zodat alle klinisch relevante targets (waarvoor doelgerichte behandeling mogelijk is) in één keer bepaald kunnen worden.

Daarnaast komen bepaalde doelgerichte therapieën voor steeds meer verschillende maligniteiten beschikbaar. Een voorbeeld hiervan is immunotherapie, waarvoor PD-L1 wordt bepaald in een regionale samenwerking op long, urologische, hoofd-hals en mamma tumoren. Een ander voorbeeld is de analyse van BRCA-mutaties op ovariumtumoren met uitbreiding naar mamma- en prostaattumoren. Patiënten met een BRCA-mutatie kunnen namelijk

in aanmerking komen voor behandeling met PARP-remmers.

Moleculaire diagnostiek kan ook worden ingezet bij de classificatie en diagnose van tumoren en de toepassing hiervan neemt toe. Voorbeelden hiervan zijn de (vernieuwde) classificatie van hoofd-halstumoren, huidtumoren en recente ontwikkelingen rondom endometriumcarcinoom.

Moleculaire en predictieve diagnostiek zijn kostbare onderzoeken en door de genoemde ontwikkelingen is het belangrijk om doelmatige zorg te leveren. In dit kader is BRAF-mutatie-analyse bij melanomen een goed voorbeeld. Regulier wordt een uitgebreid onderzoek uitgevoerd dat alle mutaties in het BRAF-gen aantoot (tijdspad ca. 2 weken). Bij sommige patiënten is het gezien de conditie van de patiënt noodzakelijk om de therapie zo snel mogelijk te starten. Dan is het mogelijk om een BRAF-sneltest uit te voeren, waarna het uitgebreide onderzoek volgt.